

Detaljregulering med konsekvensutredning for Jakobsnes/Ytre Lid i Sør-Varanger kommune - Forslag til planprogram etter offentlig ettersyn.

MERKNADER ETTER HØRINGSPERIODE 27. JUNI 2016 TIL 7. SEPTEMBER 2016

Etter kunngjøring og høringsperiode for forslag til planprogram og oppstart detaljregulering i juni 2016, er det innkommet merknader til forslag til planprogram for reguleringsplan Jakobsnes – Ytre Lid i Sør-Varanger kommune, fra 11 parter.

Merknadene er kort presentert under og punktvis kommentert i sammendraget. Innspillene er i sin helhet lagt til siste del av dette dokumentet.

Vi orienterer samtidig om at det i høringsperioden ble avholdt informasjonsmøte på Jakobsnes Grendehus den 11. august 2016 og nytt informasjonsmøte etter høringsperioden den 29. november 2016. Referater fra møtene samt presentasjonen som ble gjort den 29. november er vedlagt forslag til planprogram som egne vedlegg 1, 2 og 3.

Sammendrag av merknader i forbindelse med høringsperiode 27/6-7/9 2016

Innkomet merknad nr. 1 – 22.08.2016

Merknad fra Direktoratet for mineralforvaltning.

Hovedtema:

- 1) Dersom masseuttak skal brukes internt og uttak skjer over et konkret tidsrom, kreves kun reguleringsplan.
- 2) Det forventes at planbeskrivelsen redegjør for total mengde som skal tas ut, hvor mye som skal brukes internt og over hvor langt tidsrom tiltaket strekker seg over.

Innkomet merknad nr. 2 – 25.08.2016

Merknad fra Fiskeridirektoratet.

Hovedtema:

- 1) FIN ser det som positivt at konsekvenser av tiltaket på marine arter skal konsekvensutredes
- 2) FIN forutsetter at utslipp til jord og vann ikke inkluderer sjøen.

Innkomet merknad nr. 3 – 25.08.2016

Merknad fra Avinor.

Hovedtema:

- 1) Del av planområdet ligger innenfor restriksjonsområde for inn- og utflygingsflaten med høyderestriksjoner. Det må i bestemmelsene angis en maksimal tillatt byggehøyde som ikke kommer i konflikt med nevnte høyderestriksjoner.

Innkomet merknad nr. 4 – 30.08.2016

Merknad fra NVE.

Hovedtema:

- 1) Byggeavstand fra vassdrag må konkret vurderes og begrunnes.
- 2) Tema grunnforhold tas inn i planprogrammet for utredning
- 3) Reell fare for kvikkleireskred skal vurderes og tas hensyn til.
- 4) Det går kraftinje gjennom området. Eksisterende høyspenningsanlegg skal avsettes som hensynssone i reguleringsplanen.

Innkomet merknad nr. 5 – 05.09.2016

Merknad fra Finnmark Fylkeskommune.

Hovedtema:

- 1) Arealer avsatt for allmenheten blir vurdert opp mot kriteriet om universell utforming.

- 2) Ffk anbefaler at det etableres gang- og sykkelvei langs adkomstvei i området som følge av forventet tungtrafikk.
- 3) Området er befart av Sametinget. Ffk har ingen kulturminnefaglige merknader til tiltaket.
- 4) Det går kraftinje gjennom området. Eksisterende høyspenningsanlegg skal avsettes som hensynssone i reguleringsplanen.

Innkommet merknad nr. 6 – 07.09.2016

Merknad fra Østre Sør-Varanger Reinbeitedistrikt 1-2-3.

Hovedtema:

- 1) Distriktet drives som helårsbeite og det må derfor påregnes rein i området i alle deler av året.
- 2) Det bes om at det benyttes fagkompetent konsulent for beregning av beitetap i konsekvensutredningen, både for anleggsfasen og driftsfasen
- 3) Distriktet ber om å bli involvert i det videre arbeidet med planen og konsekvensutredningen.

Innkommet merknad nr. 7 – 08.09.2016

Merknad fra Sametinget.

Hovedtema:

- 1) Utbyggingen kan medføre negative konsekvenser for berørte reinbeitedistrikt. Det er derfor viktig at konsekvenser for reindriften blir beskrevet.
- 2) Det er viktig at konsekvensutredningen beskriver konsekvensene for den samiske fjordbosettingen, utmarksbruket og sjølaksefiske.
- 3) Sametinget har gjennomført befaringsplanområdet uten at det ble påvist noen arkeologiske kulturminner i det aktuelle planområdet.
- 4) Det er sannsynlig at bygningsmiljøet på gbnr 29/2 i Ytre Lid vil kunne berøres av planen og at det reguleres hensynssone for bevaringsformål.

Innkommet merknad nr. 8 – 08.09.2016

Merknad fra Varanger KraftNett AS.

Hovedtema:

- 1) Ønsker å bli tatt tidlig med i prosessen. Det er viktig at energibehov og nettstruktur kommer tidlig med i planarbeidet.

Innkommet merknad nr. 9 – 16.09.2016

Merknad fra Tromsø Museum - Universitetsmuseet.

Hovedtema:

- 1) Omfang og beliggenhet av planlagte tiltak i sjø skal avklares i planforslaget.
- 2) Detaljopplysninger angående tiltak som planlegges i sjø bes oversendt i god tid før offentlig ettersyn for vurdering av behovet for marinarkeologisk befaringsplan etter kulturminnelovens §9.

Innkommet merknad nr. 10 – 20.09.2016

Merknad fra Fylkesmannen i Finnmark.

Hovedtema:

- 1) Det er uheldig at kommunen fremmer store enkeltprosjekter uten forankring i kommuneplanens arealdel.
- 2) Planprogrammet bør kort redegjøre for forholdet mellom varslet planarbeid med konsekvensutredning og nasjonale miljømål.
- 3) Fylkesmannen kan ikke se at planarbeidet kommer i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn.
- 4) Planprogrammet må utformes slik at det kan tas stilling til om utredningsarbeidet er gjennomført i samsvar med programmet.
- 5) Konsekvensutredningen må foreslå avnøtende/konfliktdependende tiltak.

- 6) Det bes om at de nasjonale forventningene nevnes i planprogrammet. Forventningene skal legges til grunn i arbeidet med planer etter plan- og bygningsloven.
- 7) Det gøres oppmerksom på at det biologiske mangfoldet innenfor planområdet kun i mindre grad er kartlagt. Etter det man kjenner til er ikke det biologiske mangfoldet i sjø kartlagt. Det må stilles krav til nykartlegging i planprogrammet.
- 8) Konsekvensutredningen må være av en slik karakter at den kan danne et tilfredsstillende grunnlag for vurdering og vektlegging etter naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper. Det bes om at 2 "Veileder – Naturmangfoldloven kapittel II Alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk" legges til grunn i det videre arbeidet med reguleringsplanen.
- 9) Det er viktig at tiltaket visualiseres fra representative områder.
- 10) Det forutsettes at konsekvensene av planen i forhold til reindrift blir utredet og at dette skjer i samråd med reinbeitedistriktet.
- 11) Planprogrammet er svært mangelfullt når det gjelder støy og de endringene som er forventet ved etablering av industriområdet. Retningslinjene for behandling av støy skal legges til grunn i konsekvensutredningen.
- 12) Konsekvensene av planarbeidet for strandsoneverdiene må utredes.
- 13) Konsekvensutredningen skal utredes på et nivå som tilfredsstiller kravene Miljødirektoratet stiller til behandling av søknad om utslippstillatelse. Det oppfordres til å kontakte Miljødirektoratet for å få spesifisert hvilke krav som vil stilles.
- 14) Innspill til reguleringsplanarbeidet vedr. reguleringsplanveileder, grad av utnytting, forholdet til verdiene i strandsonen, støy, naturmangfoldloven, Kvalitetssikring av plankartet.

Innkomet merknad nr. 11 – 21.09.2016

Merknad fra Kystverket.

Hovedtema:

- 1) Kystverket er generelt positive til at det tilrettelegges for maritim virksomhet og sjørettede industriarealer.

Innkomne merknader vedlegges planprogrammet. Konkrete påpekte momenter innarbeides i planprogrammet der det er mangelfullt.

Bærum, 14.12.2016 L. Kielland/LK Arkitekter

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Lorentz Kielland Arkitekter AS
Postboks 192 Vinderen
0319 OSLO

Dato: 22.08.2016
Vår ref: 16/01298-2
Deres ref:

Svar på oppstart av planarbeid for Jakobsnes/Ytre Lid i Sør-Varanger kommune

Leiv Erikssons vei 39
Postboks 3021 Lade
N-7441 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST mail@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, mottatt 9. august 2016..

Sør-Varanger kommune varsler om oppstart av reguleringsarbeid for detaljplan Jakobsnes Artic Logistics. Planområdet utgjør ca. 800 daa på land, samt areal i sjøen. Formålet er å tilrettelegge for etablering av nye maritime service- og industriarealer, med dypvannskaier for betjening av sjøgående fartøy med behov for serviceytelser fra landsiden. Planen skal konsekvensutredes.

I følge forslaget til planprogram skal det foregå masseuttak forut for etablering av industriområdet. Hovedformålet med masseuttaket er opparbeidelse av industriområdet der masser skal brukes internt, dvs. ikke et kommersielt uttak av masser.

Uttalelse fra DMF

Tilrettelegging av større utbyggingsområder krever ofte uttak av store steinmengder. Grensegangen mellom planbehandling og behandling etter mineralloven kan være uklar. For dette tiltaket må tidsrommet vurderes. Dersom masseuttaket skjer over et kort tidsrom (raskest mulig) og massene brukes internt, kreves kun reguleringsplan. Vi forventer at planbeskrivelsen redegjør for total mengde masse som skal tas ut, hvor stor mengde av dette som forventes å brukes internt til opparbeidelse av industriområder, samt hvilket tidsrom tiltaket strekker seg over.

Kommunen kan også vurdere hvorvidt det eventuelt er hensiktsmessig å regulere med kombinert formål, område for råstoffutvinning og bebyggelse/anlegg. Dette må også sees i sammenheng med tidsperioden tiltaket tenkes gjennomført.

Ut over dette har vi ingen kommentarer til planprogrammet.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no.

Vennlig hilsen

Marte Kristoffersen
seksjonsleder

Inger Anne Ryen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Inger Anne Ryen

Mottakere:

Lorentz Kielland Arkitekter AS   Postboks 192 Vinderen   0319 OSLO

Lorentz Kielland Arkitekter AS
Postboks 192 Vinderen

0319 OSLO

Saksbehandler: Mia Høgi
Telefon: 98070656
Seksjon: Kyst og havbruksseksjonen i
region Nord
Vår referanse: 16/10133-2
Deres referanse:
Vår dato: 24.08.2016
Deres dato: 08.08.2016

Att: Lorentz Kielland

HØRINGSSVAR - HØRING AV REGULERINGSPLAN FOR JAKOBSNES - YTRE LID

Fiskeridirektoratet region Nord (FIN) viser til udatert brev om høring av planprogram for reguleringsplan med konsekvensutredning for Jakobsnes/Ytre Lid i Sør-Varanger kommune.

FIN ser det som positivt at man skal utrede konsekvenser av tiltaket på marine arter.

FIN forutsetter at «utslipp til jord og vann» inkluderer sjøen og ikke bare til ferskvann.

Med hilsen

Ernst Bolle
fungerende seksjonssjef

Mia Høgi
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift

Mottakerliste:

Lorentz Kielland Arkitekter AS   Postboks 192   0319   OSLO
Vinderen

Lorentz Kielland Arkitekter AS
Postboks 192 Vinderen
0319 OSLO

Vår ref.
14/00887-20

Vår dato:
25.08.2016

Deres ref.

Deres dato:
09.08.2016

Att.: Arkitekt Lorentz Kielland

Vår saksbehandler:
Einar K Merli - 976 51 687

Sør-Varanger kommune - Reguleringsplan for Jakobsnes - Ytre Lid - Oppstart av planarbeid med KU og forslag til planprogram - Høring - Uttalelse fra Avinor

Vi viser til Deres brev av 09.08.2016 vedrørende høring av oppstart av planarbeid med KU og forslag til planprogram for reguleringsplan for Jakobsnes - Ytre Lid.

Planområdet ligger ca. 7,0 – 8,7 km øst/nordøst for landingsterskel til bane 24 (landing fra nordøst) ved Kirkenes lufthavn Høybukta.

1. Restriksjonsplanen for Kirkenes lufthavn Høybukta

Den nordlige delen av planområdet ligger innenfor den horisontale seksjonen av innflygingsflaten til bane 24 (landing fra nordøst) og utflygingsflaten fra bane 06 (utflyging mot nordøst). Både innflygingsflaten og utflygingsflaten er høyderestriksjonsflater i restriksjonsplanen for lufthavnen, jf. kap. 10 og 11 i Forskrift om utforming av store flyplasser¹. Vedlegg 1 er et utsnitt av restriksjonsplanen for lufthavnen (tegning ENKR-P-08) med planområdet inntegnet. Høyderestriksjonene over det nordlige planområdet ligger på ca. kote 222 – 236 meter over havet (moh). Terreng høyden innenfor planområdet ligger på ca. 0 – 110 moh.

For det enkelte utbyggingsformål må det angis en maksimal tillatt byggehøyde som ikke kommer i konflikt med overnevnte høyderestriksjoner.

Avinor ber om at følgende fellesbestemmelse tas inn i reguleringsplanen:

Restriksjonsplanen for Kirkenes lufthavn Høybukta

Det må ikke etableres bygg, påbygg, anlegg, konstruksjoner i strid med høyderestriksjonsflatene i restriksjonsplanen for lufthavnen. Dette gjelder også for kraner, skip og rigger som befinner seg i havne- og sjøområdene.

---

¹ Det pågår en prosess med å konvertere teknisk/operativ godkjenning av lufthavnene til EU sertifisering. Etter EU sertifisering vil EU kravene gjelde.

Når det gjelder oppstilling og bruk av kraner, vises til følgende regelverk for rapportering, registrering og merking av luftfartshinder:

http://www.luftfartstilsynet.no/flysikkerhet/Oppstilling_og_bruk_av_kraner

2. Byggerestriksjoner for flynavigasjonsanlegg

Planområdet er ikke berørt av byggerestriksjonskrav (BRA-krav) for flynavigasjonsanleggene ved Kirkenes lufthavn, jf. § 6 i *Forskrift om kommunikasjons-, navigasjons- og overvåkingstjeneste, BSL G 6-1 av 27.06.2011*.

3. Flystøysoner

Planområdet er ikke berørt av flystøysoner.

4. Avsluttende merknader

Dersom overnevnte bestemmelse med hensyn til restriksjonsplanen for lufthavnen ikke innarbeides i reguleringsplanen, vil Avinor senere vurdere å fremme en innsigelse til planen, jf. *Plan- og bygningsloven § 5-4*.

Med vennlig hilsen

Avinor AS

Einar K Merli
Arealplanlegger
Masterplaner og arealdisponering

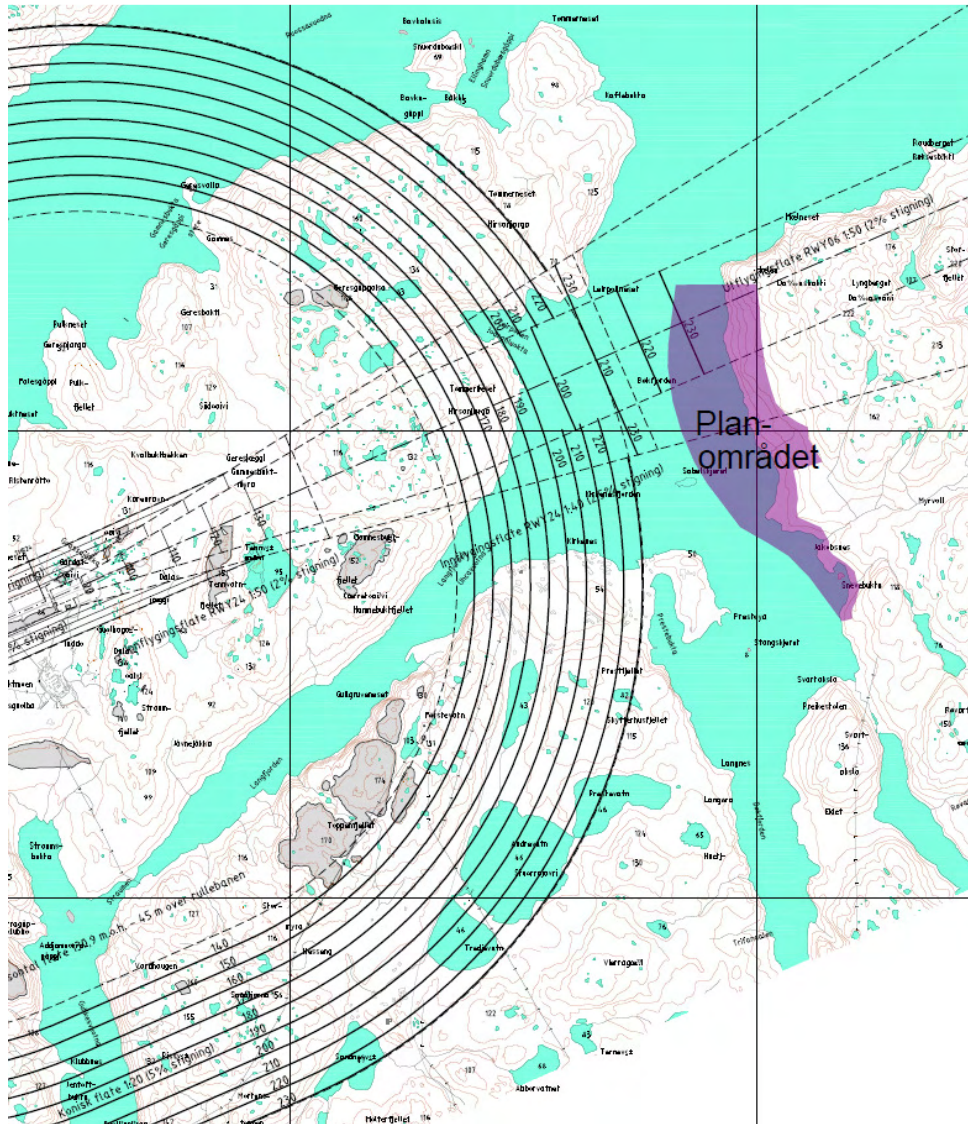
Dokumentet er godkjent elektronisk.

Kopi: Sør-Varanger kommune

Vedlegg 1

Vedlegg 1

Utsnitt av restriksjonsplan for Kirkenes lufthavn Høybuktnoen, tegning ENKR-P-08.

Lorentz Kielland Arkitekter AS
Postboks 192 Vinderen
0319 OSLO

Vår dato: 30.08.2016
Vår ref.: 201604272-2
Arkiv: 323
Deres dato: 09.08.2016
Deres ref.:

Saksbehandler:
Anita Andreassen
22959612/anan@nve.no

Innspill til varsel om oppstart av reguleringsplan med planprogram - Jakobsnes / ytre Lid - Sør-Varanger kommune

Vi viser varsel om planoppstart og høring av planprogram mottatt 09.08.2016.

NVE skal som høringspart bidra til at hensynet til vassdrag, flom-, erosjon- og skredfare samt energianlegg blir innarbeidet i arealplaner.

Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for etablering av en multifunksjonell plattform for større nasjonale og internasjonale aktører rettet mot maritim service og industri. Utbyggingen vil skje i takt med forventet økt behov i Sør-Varanger kommune. Planområdet inklusive influensområde utgjør ca 800 dekar på land. Det planlegges for etablering av større kaiarealer med bakarealer for lagring og servicebygg, mens ytterste del av planområdet mot «Hælen» er planlagt som terminal for oljeomlastning.

Vassdrag

Planområdet berører ingen store vassdrag, kun et par mindre elver som renner gjennom planområdet. Elveos og randsoner langs vassdrag er blant de mest artsrike og bevaringsverdige med hensyn til landskapsøkologi og biologisk mangfold. I tillegg er vassdragsnaturen viktig i friluftssammenheng. I planen må det gjøres en konkret vurdering av og begrunnelse for byggeavstand mot vassdrag.

Grunnforhold

I henhold til NGUs løsmassekart (www.ngu.no/kart/losmasse/) består deler av planområdet av *hav- og fjordavsetninger - tykt dekke*. Marine avsetninger kan være en indikasjon på ustabile grunnforhold. Vi kan ikke se at grunnforhold er nevnt i planprogrammet som et av temaene som skal utredes nærmere, og ber om at det tas med i det videre planarbeidet. Vi gjør oppmerksom på at reell fare skal utredes før reguleringsplan godkjennes. Plandokumentene skal på en tydelig måte vise hvordan fare for kvikkleireskred er vurdert og tatt hensyn til, også for tilgrensede områder (områdestabilitet). Fremgangsmåte for slike vurderinger er beskrevet i NVEs veileder 7/2014 *Sikkerhet mot kvikkleireskred*, som finnes på NVEs hjemmeside www.nve.no.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Energianlegg

Det går kraftlinjer gjennom planområdet. Det er viktig at det tas hensyn til disse i det videre planarbeidet. Eksisterende høyspenningsanlegg skal avsettes som *hensynssone*, jfr. plan- og bygningsloven § 12-6, og tilknyttes bestemmelser som forbyr eller setter vilkår for bygging og tiltak.

NVE har ikke ytterligere innspill i denne fasen av planarbeidet. Mer informasjon om NVEs arbeid med arealplanlegging finnes på våre hjemmesider <https://www.nve.no/flaum-og-skred/arealplanlegging/>.

Med hilsen

Knut Aune Hoseth
fungerende regionsjef

Anita Andreassen
overingeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Fylkesmannen i Finnmark
Sør-Varanger kommune

Vår dato: 05.09.2016	Vår ref: 201602488-2
Arkivkode: ---	Deres ref:
Gradering:	Saksbehandler: Hans Anders Theisen Telefon: +4778963012 Hans.Anders.Theisen@ffk.no

Lorentz Kielland arkitekter AS
Postboks 192 Vindern
0319 OSLO

Innspill til oppstart av reguleringsplan for Jakobsnes/Ytre Lid gnr./bnr. 29/3, 29/150 m.fl. i Sør-Varanger kommune

Finnmark fylkeskommune viser til brev av 11.8.2016
Plan- og kulturavdelinga koordinerer fylkeskommunens uttalelser i plansaker.

Planfaglig innspill:

Hovedformålet med planarbeidet er å etablere en multifunksjonell plattform for større nasjonale og internasjonale aktører rettet mot maritim service og industri. Tiltaket innebærer etablering av større kaiarealer med bakareal for lagring og servicebygg. Detaljreguleringen medfører en forventet utbyggingskostnad på over 500 millioner kroner og over 15 000 m² BRA. Videre opplyses det at det kan være aktuelt å inkludere boligfelt og/eller overnattingsfasiliteter for deler av området nærmest Jakobsnes. Finnmark fylkeskommune er fornøyd med at planen er vurdert konsekvensutredningspliktig i henhold til Forskrift om konsekvensutredninger.

Plan- og bygningsloven § 1-1 femte ledd inneholder et krav om estetisk utforming av omgivelsene. Fylkeskommunen er derfor fornøyd med at aktivitetene skal etableres med respekt for bygde og naturgitte omgivelser.

Formålet med planarbeidet er blant annet bebyggelse og samferdselsanlegg. Dette innebærer at «Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak.» jf. plan- og bygningsloven § 1-1, femte ledd, første setning. Det er særlig viktig at arealer som skal være avsatt for allmennheten, for eksempel leke- og oppholdsplasser, parkeringsplasser og andre offentlige rom blir vurdert opp mot kriteriet om universell utforming.

Regjeringens handlingsplan for økt tilgjengelighet gjennom universell utforming sikter mot å bedre tilgjengeligheten for alle og har særlig fokus på personer med nedsatt funksjonsevne. Dette inkluderer funksjonsnedsettelse knyttet til syn, hørsel, bevegelse, forståelse og følsomhet for miljøpåvirkning. Regjeringens mål er at bolig- og bygningsmassen skal kunne brukes av alle. Universelt utformet vil si at de aller fleste skal kunne bruke det bygde miljø uten spesiell tilrettelegging eller spesielløsninger. Universell utforming av arbeidsplasser er svært viktig for at flest mulig inkluderes i arbeidslivet.

Finnmark fylkeskommune vil anbefale at det etableres gang- og sykkelvei langs atkomstvei i området, samt at dette også gjøres ved en eventuell ny veistrekning på utsiden av Jakobsnes boligområde. Dette fordi det i slike industriområder vil bli en del tungtrafikk som bør holdes atskilt fra myke trafikanter.

Postadresse
Postboks 701
9815 VADSØ
postmottak@ffk.no

Besøksadresse
Henry Karlsens plass 1
9800 VADSØ
www.ffc.no

Telefon +47 78 96 30 00
Telefaks +47 78 96 30 01

Org.nr 964 994 218
Bankkonto 4930.09.12051

På nåværende tidspunkt har Finnmark fylkeskommune ikke flere planfaglige merknader.

Kulturminnefaglig innspill – arkeologi:

Området er befart av Sametinget. Finnmark fylkeskommune har ingen kulturminnefaglige merknader til tiltaket. Vi minner imidlertid om aktsomhetsplikten, som bør tas med i reguleringsbestemmelsene. Fylkeskommunen foreslår følgende formulering:

Kulturminner og aktsomhetsplikt:

Skulle det under arbeidet i marka komme fram gjenstander eller andre spor som indikerer eldre tids aktivitet i området, må arbeidet stanses omgående og melding sendes Finnmark fylkeskommune og Sametinget, jf. Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (Kulturminneloven) § 8 andre ledd. Denne meldeplikten må formidles videre til de som skal utføre arbeidet.

Denne uttalelsen er gitt på vegne av Finnmark fylkeskommune. Vi gjør for øvrig oppmerksom på at det skal hentes inn en egen uttalelse fra Sametinget, avdeling for miljø, areal og kulturminner Finnmark. Videre gjør fylkeskommunen oppmerksom på at det også skal hentes inn en egen uttalelse fra Tromsø Museum – Universitetsmuseet som er rette myndighet for forvaltning av kulturminner under vann, jf. lov av 9. juni 1978 om kulturminner § 14.

Med hilsen

Tore Gundersen
plan- og kultursjef

Hans Anders Theisen
arealplanveileder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Fylkesmannen i Finnmark - Miljøvernavdelinga, Statens hus, 9815 VADSØ
Sametinget / Sámediggi, Ávjovárgeaidnu 50, 9730 Kárášjohka/Karasjok
Tromsø museum - Universitetsmuseet, Postboks 6050 Langnes, 9037 TROMSØ

Lorentz Kielland Arkitekter AS
Postboks 192
Vinderen
0319 OSLO

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI /SAKSBEHANDLER
Thor-Andreas Basso, +47 78 47 40 16
thor-andreas.basso@samediggi.no

MIN ČUJ./VÁR REF.
16/1924 - 7
Almmut go válddát oktavuoda/Opppgis ved henvendelse

DIN ČUJ./DERES REF.

BEAIVI/DATO
08.09.2016

Samediggi
Aivvavarenortnu 50
9730 Karálekka

Telefofna +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Apmngstiden:
Mandag - Fredag
08.00-15.30

Innspill vedrørende varsel om oppstart av reguleringsplan for Jakobsnes Arctic Logistics, Sør-Varanger kommune

Sametinget viser til deres brev av 09.08.16.

1. Innledning

Det varsles om oppstart av planarbeid med forslag til planprogram og KU for et større område av Jakobsnes/Ytre Lid. Formålet med planen er å etablere en multifunksjonell plattform rettet mot maritim service og industri. Tiltakene planen legger opp til vil være etablering av kaiarealer med bakareal for lagring og servicebygg, og ytterst terminal for oljeomlastning. Planen vil inkludere adkomst, samt mulighet for boligfelt og/eller overnattingsfasiliteter ved Jakobsnes.

2. Planarbeidets forhold til naturgrunnlag for samisk kultur og næringsutøvelse

2.1 Hensyn til samiske interesser i planleggingen

Et viktig hensyn som skal ivaretas i planleggingen etter den nye plan- og bygningslovens plandel er å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv (jf. § 3-1). Denne bestemmelsen utfyller lovens formålsparagraf for plansystemet spesielt. Bestemmelsen er derfor også av betydning ved tolking av lovens øvrige bestemmelser.

Sametinget er i loven pålagt plikten å bistå i planleggingen når den berører saker av betydning for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv (jf. § 3-2). Sametingets plikt til å delta i planleggingen innebærer også en rett etter loven til å kunne reise innsigelse til arealplaner og å bringe regionale planer inn for departementet dersom saker av vesentlig betydning for samisk kultur eller næringsutøvelse ikke er tilstrekkelig ivarettatt (jf. §§ 5-4 og 8-4).

Disse bestemmelsene i loven gjør det nødvendig at Sametinget klargjør grunnlaget for sin deltaking i planarbeidet. For at Sametinget skal kunne ivareta sine lovpålagte oppgaver på en forutsigbar måte overfor planmyndighetene har Sametinget utarbeidet en planveileder for sikring av naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Planveilederen begrunner og konkretiserer hensyn som bør og må tas i planleggingen for å sikre det samiske naturgrunnlaget, og kan lastes ned fra Sametingets hjemmeside www.samediggi.no: <http://www.sametinget.no/Dokumenter>

2.2 Nærmere om konsekvenser for reindrifta

På bakgrunn av forslaget til planprogram for reguleringsplan ser det ut til at utbyggingen kan medføre negative konsekvenser for berørte reinbeitedistrikt. Det er derfor viktig at

konsekvensutredningen beskriver konsekvensene for reindriften slik at planmyndigheten og Sametinget får best mulig beslutningsgrunnlag.

På bakgrunn av dette vil vi her komme med følgende forslag til utredningsprogram for temaet reindrift:

- Reindriftnæringens bruk av de berørte områdene skal beskrives.
- Direkte og indirekte beitetape som følge av den planlagte utbyggingen skal vurderes. Det skal også gjøres en vurdering av beitetape hvor det tas hensyn til samlet virkning av inngrep, eksempelvis ved veianlegg, kraftanlegg, hyttefelt og lignende.
- Det skal i konsekvensutredningen vurderes hvor mye/ i hvilken grad reguleringsplanen vil påvirke det fastsatte reintallet for det berørte reinbeitedistriktet.
- Det skal vurderes hvordan tiltakene i anleggs- og driftsfasen kan påvirke reindriften bruk av området gjennom barrierevirkning, skremsel/støy og økt ferdsel.
- Eventuelle avbøtende tiltak skal vurderes.

Fremgangsmåte:

Utredningen skal gjøres på bakgrunn av eksisterende informasjon om vegetasjon, trekk- og flytteleier, bruksomfang mv og eksisterende kunnskap, eventuelt supplert med befaringer. Reindriftnæringen og reindriftsforvaltningen skal kontaktes. Det forutsettes at konsekvensutredningen bygger på et kunnskapsgrunnlag bestående av ulike forskningsresultater, forvaltningskunnskap og tradisjonell kunnskap.

2.3. Nærmere om konsekvenser for samisk fjordbosetting, utmarksbruk og sjølaksefiske

Forslaget til reguleringsplan kan etter vår vurdering også medføre negative konsekvenser for eksisterende samisk fjordbosetting, utmarksbruk og sjølaksefiske gjennom bl.a. økt skipstrafikk i området. Det er derfor viktig at konsekvensutredningen beskriver konsekvensene for den samiske fjordbosettingen, utmarksbruket og sjølaksefisket.

På bakgrunn av dette vil vi her komme med følgende forslag til utredningsprogram for temaet samisk fjordbosetting, utmarksbruk og sjølaksefiske i planprogrammet:

- Samisk fjordbosetting, utmarksbruk og sjølaksefiske i de berørte områdene skal beskrives.
- Direkte og indirekte konsekvenser for utmarksbruk som følge av den planlagte utbyggingen skal vurderes.
- Det skal i konsekvensutredningen vurderes hvor mye/ i hvilken grad reguleringsplanen vil påvirke sjølaksefisket i området.
- Det skal vurderes hvordan tiltakene i anleggs- og driftsfasen vil påvirke fjordbosettingen gjennom bl.a. økt aktivitet i planområdet.
- Eventuelle avbøtende tiltak skal vurderes.

Fremgangsmåte:

Utredningen skal gjøres på bakgrunn av eksisterende informasjon om samisk fjordbosetting, utmarksbruk og sjølaksefiske, eventuelt supplert med befaringer. Berørte organisasjoner og privatpersoner skal kontaktes. Det forutsettes at konsekvensutredningen bygger på et kunnskapsgrunnlag bestående av relevant informasjon, ulike forskningsresultater, forvaltningskunnskap og tradisjonell kunnskap.

3. Planarbeidets forhold til samiske kulturminner

3.1 Arkeologiske kulturminner i planområdet

Sametinget har i høst gjennomført befarings av planområdet uten at det ble påvist noen arkeologiske kulturminner i det aktuelle planområdet. I kulturminnedatabasen er det registrert en kulturminnelokalitet id 17618, som viser tidligere beliggenhet for to skoltesamiske gammer på Gbnr 29/3. Disse skal ha vært bebodd frem til 1915, men ble siden fjernet og utfyllt masser ved

etableringen av Pasvik Timber company på 1920-tallet. Kulturminnelokaliteten regnes derfor som tapt og ikke fredet.

Regning for bevaringskostnadene vil bli sendt tiltakshaver fra Sametinget i egen ekspedisjon.

3.2 Bygningsvern

Gjennom Sametingets pågående bygningsvernprosjekt er det på Gbnr 29/2 i Ytre Lid identifisert 3 automatisk fredete samiske bygninger, et nåust, et stabbur og en bolig som er eldre enn 100 år. På grunn av den pågående fredningsprosessen er bygningene ennå ikke lagt inn i kulturminnedatabasen *Askeladden*.

Det er sannsynlig at bygningsmiljøet vil kunne berøres av tiltakene i planen. Sametinget behøver mer konkret og detaljerte planbeskrivelser og plankart med forslag til arealformål. For å kunne ta stilling til om planen vil være i konflikt med de fredete bygningene, og i hvilken grad de vil berøres. Vi vil da ha et bedre grunnlag for å vurdere om det bør reises innsigelse mot planforslaget. Eller om plantilpasninger kan gjøre det mulig at de reguleres med hensynssone for bevaringsformål.

Vi vil for øvrig påpeke at det også er registrert mange SEFRAK-bygg i Jakobsnes-området, vi viser til Finnmark fylkeskommunes vurdering vedrørende disse.

3.3 Konsekvensutredning av samiske kulturminner

Når det gjelder tiltakets konsekvenser for samiske kulturminner og kulturmiljø mener Sametinget at konsekvensutredningen av samiske kulturminner og kulturmiljø må omfatte følgende punkter:

- Kjente automatisk fredede samiske kulturminner, vedtaksfredete kulturminner, nyere tids kulturminner og kulturmiljø med bevaringsverdi innenfor det berørte området skal klart og oversiktlig beskrives og vises på kart. Kulturminnene skal analyseres og verdien skal vurderes.
- Direkte og indirekte konsekvenser av tiltaket for kulturminner og kulturmiljø skal beskrives og vurderes for både anleggs- og driftsfase.
- Kulturlandskapet skal beskrives.
- Det skal redegjøres for hvordan eventuelle konflikter med forekomster av kulturminner kan unngås ved plantilpasninger, herunder avbøtende tiltak og miljøovervåking.

3.4 Øvrige innspill til kulturminner

Planen omfatter også sjøarealer, det skal derfor også innhentes uttalelse fra Tromsø museum - marinearkeologisk avdeling, som er rette myndighet for forvaltning av kulturminner under vann, jf. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 14.

Vi minner imidlertid om den generelle aktsomhetsplikten. Dette bør fremgå av reguleringsbestemmelsene og vi foreslår følgende tekst når det gjelder dette:

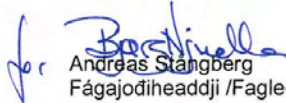
- **Kulturminner og aktsomhetsplikten.** *Skulle det likevel under arbeid komme fram gjenstander eller andre spor som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Tromsø museum - marinearkeologisk avdeling, Sametinget og Finnmark fylkeskommune omgående, jf. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 8 annet ledd. Kulturminnemyndighetene forutsetter at dette pålegg formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken og i sjøarealer.*

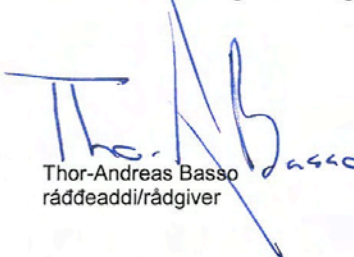
Vi minner også om at alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk freda ifølge kulturminneloven § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være hustuffer, gammetuffer, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt,

fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver, offerplasser eller steder det knytter seg sagn til. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminnet, jf. kulturminneloven §§ 3 og 6.

Det gjøres oppmerksom på at denne uttalelsen bare gjelder Sametinget, og viser til egne uttalelser fra Finnmark fylkeskommune og Tromsø museum - marinearkeologisk avdeling.

Dearvvuođaiguin/Med hilsen

Andreas Stangberg
Fágajodiheaddji /Fagleder

Thor-Andreas Bassø
ráđdeaddi/rådgiver

Kopija/Kopi til:			
Finnmárkku fylkkagielda -	Postboks 701	9815	VADSØ
Finnmark fylkeskommune			
Tromsø Museum	Marinarkeologisk avdeling	9037	TROMSØ

Lorentz Kiellands Arkitekter AS
v/ arkitekt Lorentz Kielland
Postboks 192 Vinderen
0319 Oslo

Sted: Hesseng
Dato: 08.09.16
Vår referanse: PHW
Deres referanse: LK
Saksbehandler: Pål Waatsveen
Saksbehandler tlf: 982 88 025

Vedrørende reguleringsplan for Jakobsnes/ Ytre Lid. I Sør-Varanger Kommune

Viser til kunngjøring i forbindelse med oppstart av planarbeid med KU gjeldende regulering av Jakobsnes/ Ytre Lid i Sør-Varanger.

Vi må på et tidlig tidspunkt bli tatt videre med i prosessen. Ved videre planarbeid er det viktig at energibehov og nettstruktur kommer tidlig med.

Med vennlig hilsen
Varanger KraftNett AS

Pål Waatsveen
Energiingeniør

Tromsø Museum - Universitetsmuseet

Deres ref.:

Vår ref.: 2016/7737

Dato: 16.09.2016

Lorentz Kielland Arkitekter AS
Postboks 192 Vinderen
0319 OSLO

Varsel om oppstart av arbeid med reguleringsplan for Jakobsnes / Ytre Lid i Sør-Varanger kommune: marinarkeologisk vurdering

Vi viser til ovennevnte oversendt Tromsø Museum 14.09.2016 etter purring til uttalelse angående kulturminner under vann. Etter kulturminnelovens § 14 er Tromsø Museum rette myndighet for forvaltning av kulturminner under vann i Nord-Norge nord for Rana kommune.

Planforslaget vil tilrettelegge for utvikling av fremtidige industriarealer. Hovedformålet er å etablere en multifunksjonell plattform for større nasjonale og internasjonale aktører rettet mot maritim service og industri. Planområdet inklusive influensområde utgjør ca 800 daa på land og strekker seg fra Snevebukta i sør frem til kommunal kai for fiskemottak. Videre langs sjøkanten nordover til Hælen inkludert areal i sjø ca 500 meter ut fra land. Plangrensen omfatter veldig mye sjøareal hvor det planlegges omfattende tiltak med etablering av større kaiarealer samt terminal for oljeomlasting i ytterste del av planområdet mot «Hælen».

Hverken omfang eller beliggenhet av planlagte tiltak i sjø avklares i planforslaget. Vi ber om oversendelse av detaljopplysninger angående tiltak som planlegges i sjø *i god tid før offentlig ettersyn* som nødvendig grunnlag for vurdering av behovet for marinarkeologisk befaring etter kulturminnelovens §9.

Vennlig hilsen

Stephen Wickler
forsker

—
stephen.wickler@uit.no

77 64 50 81

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Kopi: Finnmark fylkeskommune, Plan- og kulturavdelinga

Østre Sør-Varanger Reinbeitedistrikt 1-2-3

Jarfjord, den 07.09.16

Lorentz Kielland Arkitekter AS
Postboks 192 Vinderen, 0319 Oslo

post@lk-arkitekter.no

Uttalelse til planprogram for Jakobsnes arctic logistics

Det vises til høring av planprogram for Jakobsnes arctic logistics, detaljregulering med konsekvensutredning (frist 07.09.16). Distriktet vil med dette gi merknader til planarbeidet.

Distriktet benytter området til reinbeite. Distriktet drives som helårsbeite og det må derfor påregnes rein i området i alle deler av året.

Distriktet registrerer at reindrift er et eget tema i konsekvensutredningen. Til dette arbeidet ber distriktet om at det benyttes fagkompetent personell/konsulet for å beregne beitetap i området. Vi ber om at det direkte beitetape innenfor planområdet beregnes, og at det indirekte beitetapet for influensområdene rundt planområdet beregnes. Vi ber videre om at disse beregningene gjøres både for anleggsfasen og driftsfasen av anlegget. Dette for å synliggjøre og beregne distriktets beitetap som følge av anlegget og driften av dette.

Distriktet ber om å bli involvert i det videre arbeidet med planen og konsekvensutredningen.

Med vennlig hilsen

Jan Egil Trasti (sign.)

Østre Sør-Varanger

Reinbeitedistrikt 1-2-3

Postadresse:
Østre Sør-Varanger reinbeitedistrikt
CO/ Jan Egil Trasti
Tårnet
9900 Kirkenes

Telefon 92051529

E-post: janegiltrasti@gmail.com

Orgnr. 975633152

FYLKESMANNEN I FINNMARK
Miljøvernavdelingen

FINNMÁRKKU FYLKKAMÁNNI
Birasgáhttenossodat

Lorentz Kielland Arkitekter AS
Postboks 192 Vinderen,
0319 Oslo

Deres ref	Deres dato	Vår ref	Vår dato
		Sak 2016/3527	20.09.2016
		Ark 421.4	

Saksbehandler/direkte telefon: Harriet Reiestad - 78 95 03 68

Innspill til detaljregulering for Jakobsnes Arctic Logistic i Sør-Varanger kommune

Lorentz Kielland Arkitekter AS og Rambøll AS har på oppdrag fra Jakobsnes Utvikling AS varslet oppstart av reguleringsplan for Jakobsnes/Ytre Lid i Sør-Varanger kommune. Formålet med planarbeidet er å legge til rette for utvikling av fremtidige industriarealer i området Jakobsnes-Ytre Lid. Hovedformålet er å etablere en multifunksjonell plattform for større nasjonale og internasjonale aktører rettet mot maritim service og industri.

Planområdet er avsatt til havn (HF3), fremtidig boligområde (B32), tettbebyggelse (TB4), vannareal for allmenn flerbruk (NFF2) og LNF.

Sør-Varanger har nettopp hatt forslag til kommuneplanens arealdel ute på høring uten at dette industriområdet var innarbeidet. Fylkesmannen mener det er uheldig at kommunen fremmer store enkeltprosjekter uten forankring i kommuneplanens arealdel. Det innebærer at det ikke er foretatt noen samlet vurdering av arealbehov eller prioritering av arealdisponering, og høringsinstansene blir tvunget til å bruke tid og ressurser på reguleringsplaner som ikke er forankret i kommunen.

PLANPROGRAM GENERELT

Planprogrammet skal legges til grunn for utarbeidelse av konsekvensutredning. For berørte myndigheter skal planprogrammet i tillegg danne grunnlag for vurderingen av om tiltaket kan komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale interesser. Planprogrammet bør derfor kort redegjøre for forholdet mellom varslet planarbeid med konsekvensutredning og nasjonale miljømål. De nasjonale miljømålene for arealforvaltning og friluftsliv med mer er gitt i St.meld. nr. 26 (2006-2007) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand* og Meld.St. 14 (2015-2016) *Melding til Stortinget – Natur for livet. Norsk handlingsplan for naturmangfold*.

Dersom berørte regionale eller statlige myndigheter vurderer at planen kan komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn innenfor eget ansvarsområde, skal dette fremgå av høringsuttalelsen, jf. § 6 i forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven.

<i>Postadresse:</i> Statens hus 9815 VADSØ	<i>Telefon:</i> 78 95 03 00	<i>Telefaks:</i> 78 95 03 70	<i>E-post:</i> fmfipostmottak@fylkesmannen.no	<i>Internett:</i> www.fylkesmannen.no/Finnmark
--	--------------------------------	---------------------------------	--	---

Fylkesmannen kan ut fra foreliggende kunnskaper om området ikke se at planarbeidet kommer i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn.

Planprogrammet må utformes slik at det kan tas stilling til om utredningsarbeidet er gjennomført i samsvar med programmet.

Konsekvensutredningen må foreslå avbøtende/konfliktdependende tiltak.

FYLKESMANNEN HAR FØLGENDE MERKNADER TIL PLANPROGRAMMET:

De nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging ble vedtatt den 12. juni 2015, se www.planlegging.no. Forventningene skal legges til grunn i arbeidet med planer etter plan- og bygningsloven. Se også plan- og bygningslovens § 3-1 *Oppgaver og hensyn i planleggingen etter loven*. Vi ber om at de nasjonale forventningene nevnes i planprogrammet.

Utredningstemaer

Følgende temaer skal utredes, jmfør punkt 3.2.2 i planprogrammet: Kulturminner og kulturmiljø, arkeologi, naturmangfold, friluftsliv, landskap og samisk natur og kulturgrunnlag inkludert reindrift.

I veileder T-1493 heter det på side 11:

"For å sikre åpenhet om utredningene, skal planprogrammet alltid angi hvordan eksisterende kunnskap skal benyttes i konsekvensutredningen for de miljø- og samfunnstema som anses aktuelle. Kilder til og kvaliteten på datagrunnlaget bør kommenteres."

Metode

I Klima- og miljødepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet sin veileder *"Konsekvensutredninger: anerkjent metodikk og databaser for innlegging av data – oversikt pr. 8. juli 2015"* gis det en oversikt over hva som anses som anerkjent metodikk.

Naturmangfold

Oversikt over databaser for gjenbruk av data om biologisk mangfold finnes i Klima- og miljødepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet sin veileder *"Konsekvensutredninger: anerkjent metodikk og databaser for innlegging av data"*.

Vi gjør oppmerksom på at det biologiske mangfoldet innenfor planområdet kun i mindre grad er kartlagt. Etter det vi kjenner til så er ikke det biologiske mangfoldet i sjø kartlagt.

Det er etter Fylkesmannens vurdering, ikke tilstrekkelig kun med innhenting av eksisterende kunnskap i forbindelse med konsekvensutredningen. Det må stilles krav om nykartlegging i planprogrammet, jf. forskrift om konsekvensutredninger § 9 1. ledd.

Forvaltningen av naturmangfoldet, dvs. *"naturen, med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser"* blir ivaretatt ved å følge prinsippene angitt i kap. II i naturmangfoldloven.

Konsekvensutredningen må være av en slik karakter at den kan danne et tilfredsstillende grunnlag for vurdering og vektlegging etter naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper. Det bør også synliggjøres hvordan muligheten til å nå forvaltningsmålene for naturtyper og arter i naturmangfoldloven §§ 4 og 5 blir påvirket. Vi ber om at disse føringene blir synliggjort i planprogrammet på egnede steder. Dette innebærer bl.a. at det må beskrives hvilke virkninger planen kan få for prioriterte arter, arter i Norsk rødliste for arter 2015, for regionalt og nasjonalt viktige naturtyper etter Norsk rødliste for naturtyper 2011 mv. Påvirkningen på

disse artene og naturtypene skal vurderes ut fra den samlede belastningen de er eller vil bli utsatt for.

Av rundskriv T-2/16 om "Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis" går det frem at innsigelse skal vurderes når foreslått ny arealbruk kommer i konflikt med bl.a. de arter og naturtyper som er nevnt over. For fullstendig oversikt over aktuelle konfliktområder for naturmangfold anbefaler vi å benytte rundskriv T-2/16.

Naturmangfoldlovens krav til begrunnelse (§ 7) tilsier, i samsvar med vedlegg III i forskrift om konsekvensutredninger, at begrunnelse for valg av alternativer synliggjøres. Krav til kunnskapsbasert forvaltning (§ 8) og bruk av føre-var-prinsippet (§ 9), tilsier at nye områder ikke legges ut der det foreligger mulig konflikt med naturmangfold, med mindre dette i tilfredsstillende grad er veid opp mot samfunnsmessige hensyn (jf. lovens § 14). En nødvendig forutsetning for en slik avveining er at behovet for lokalisering av nye tiltak/områder er klargjort.

Konflikt med naturmangfoldet vil kunne foreligge bl.a. der særskilte verdier er registrert. I tillegg vil tiltak i strandsonen langs sjø og vassdrag gjerne være konfliktfylt, ettersom det er av nasjonal interesse at det her "*tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap, og andre allmenne interesser*", jf. § 1-8 i plan- og bygningsloven.

Vi ber dere legge til grunn «*Veileder – Naturmangfoldloven kapittel II Alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk*» (T-1554 B) i det videre arbeidet med reguleringsplanen.

Landskap

Fylkesmannen ser det som viktig av tiltaket visualiseres fra representative områder. Dette er nødvendig for å forstå den visuelle konsekvensen av tiltaket.

Reindrift

Det aktuelle arealet ligger i reinbeitedistrikt 1/2/3 Østre Sør-Varanger, og inngår som en del av distriktets vinterbeite. Fylkesmannens forutsetter at konsekvensene av planen blir utredet, og at dette blir presisert i utredningsprogrammet. Utredningen må skje i samråd med reinbeitedistriktet.

Støy

Planprogrammet er svært mangelfullt når det gjelder støy og de endringer som er forventet ved etablering av industriområdet. Adkomstvegen til planlagt industriområde går gjennom boligbebyggelsen i Jakobsnes-området hvor det vil bli en betydelig økning av trafikk i anleggsperioden.

Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging, T-1442/2012, skal legges til grunn ved arealplanlegging og behandling av enkeltsaker etter plan- og bygningsloven i kommunene og i berørte statlige etater, se www.miljodirektoratet.no. Retningslinjen innebærer en forventning fra statlige myndigheter om at kommunenes arealplanlegging skal legge til rette for en langsiktig arealdisponering som forebygger støyplager.

Fylkesmannen forutsetter at støy utredes i henhold til retningslinjen. Her heter det bl.a. under punkt 3.4 Konsekvensutredning:

"Støysonekart med antall bosatte utsatt for ulike støynivåer, eventuelt også gul og rød sone, for alle alternative lokaliseringer og med ulike avbøtende tiltak bør inngå i beslutningsgrunnlaget i slike saker. I konsekvensutredninger bør ansvarlig myndighet se til at dette inngår i utredningsprogrammet for de tiltakskategorier hvor støy er beslutningsrelevant.

I saker hvor konsesjonsbehandling etter forurensningsloven eller annet lovverk kan være aktuelt bør kommunen opprette kontakt med aktuell myndighet, slik at saksbehandlingen i størst mulig grad kan samordnes."

Reguleringsbestemmelser må være skrevet i "skal"-form og være målrettet mot de forhold som det skal legges til rette for eller sikre/forhindre. Det skal stilles absolutte og ikke skjønnsbaserte krav. Formuleringer som "*Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2012) legges til grunn for byggesakene*" er ikke tilfredsstillende. Dette er ikke konkret og gir en rekke tolkningsmuligheter som gir dårlig forutsigbarhet og fare for å ikke oppnå målene med bestemmelsen. Der det er utvilsomt at de anbefalte grenseverdiene i tabell 3 i T-1442/2012 kan overholdes kan det vises til disse i bestemmelsene. Men for en bedre forutsigbarhet bør grenseverdiene tallfestes i reguleringsbestemmelsene.

100-metersbeltet langs sjø

Som det fremgår av § 1-8 i plan- og bygningsloven skal det i 100-metersbeltet langs sjøen "*tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesse*".

I Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen (SPR for strandsonen) åpnes det for at strandsonen i sone 3, som bl.a. omfatter de tre nordligste fylkene, i større grad kan tas i bruk til ulike formål. Det er imidlertid en forutsetning at dette skjer planmessig og at arealbruken vurderes konkret ut fra de interesser som gjør seg gjeldende i ulike deler av strandsonen.

Om bygging i strandsonen bør tillates må ses i forhold til de samfunnsmessige interessene som er knyttet til aktuelle utbyggingsformål, og om det er mulighet for lokalisering andre steder.

Konsekvensene av planarbeidet for strandsoneverdiene må utredes.

Utslipp til sjø

I tillegg til å utrede ikke-akutte driftsutslipp, må det også utredes konsekvenser av akutte driftsutslipp.

Forurensing til grunn og vann

Konsekvensutredningen skal utredes på et nivå som tilfredsstiller kravene Miljødirektoratet stiller til behandling av søknad om utslippstillatelse.

Fylkesmannen oppfordrer tiltakshaver til å kontakte Miljødirektoratet for å få spesifisert hvilke krav som vil stilles. Likevel er det naturlig at Fylkesmannen kommer med innspill når det gjelder utredninger knyttet til miljøtilstand i vann. Dette fordi vannforskriftens § 12 vil kunne virke begrensende på skjønnsrommet som ligger i forurensningsloven, og at Miljødirektoratet vil måtte ta hensyn til vurderinger gjort på vannregionnivå når søknaden vurderes etter bestemmelsene i vannforskriftens § 12.

Vannforskriftens § 12 gir rammer for ny aktivitet og nye tiltak som vil kunne medføre forringelse av miljøtilstanden i berørte vannforekomster. Rammene er spesifisert gjennom hva som regnes som akseptabel miljøpåvirkning, vurdert etter et klassifiseringssystem for miljøtilstand i vann. Denne vurderingen skjer på vannregionnivå, og det følger av Fylkesmannens embetsoppdrag at vi er ansvarlige for koordinering og kvalitetssikring av arbeidet med miljøfaglig beslutningsgrunnlag etter vannforskriften. Videre følger det av embetsoppdraget at Fylkesmannen skal vurdere om vannforskriftens § 12 og naturmangfoldlovens mål og prinsipper er oppfylt i prioriterte plan- og KU-saker som angår vannmiljø.

Det er Fylkesmannens vurdering at tiltakshaver må gjøre en vurdering av hvilke vannforekomster som kan bli påvirket, i en slik grad at økologisk eller kjemisk tilstand forringes. Disse vannforekomstene må kartlegges i henhold til vannforskriftens vedlegg V, *klassifisering og overvåking*, slik at dagens tilstand kan bestemmes. Videre må det gjøres en vurdering av graden av tilstandsforringelse som forventes, og hvorvidt dette vil komme som en følge av utelukkende fysiske inngrep, kjemisk påvirkning, eller en kombinasjon av disse. Dersom påvirkningen av vannmiljøet helt eller delvis er av kjemisk art, må også følgende tre momenter vurderes:

- Hvilke praktisk gjennomførbare tiltak som kan settes inn for å begrense miljøforringelsen.
- Forholdet mellom samfunnsnyten av tiltaket og tapet av miljøkvalitet.
- Hvorvidt hensikten med tiltaket kan oppnås med andre midler som er miljømessig vesentlig bedre, og i så fall må det dokumenteres at disse ikke er teknisk gjennomførbare, eller medfører uforholdsmessig store kostnader, vurdert opp mot miljøgevinsten.

Denne informasjonen vil, etter Fylkesmannens syn, være nødvendig for å vurdere en søknad om utslippstillatelse etter vannforskriften, og dermed også etter forurensningsloven.

Vannmiljø

Fylkesmannen viser til punkt 3.2.2 i planprogrammet om tema som skal konsekvensutredes.

Konsekvensutredningen må avdekke eventuelle konsekvenser av tiltaket for de ulike temaene tilknyttet vannmiljø, herunder konsekvenser av selve anlegget og byggeaktiviteten, eventuell forurensning fra anlegget og virksomheten tilknyttet anlegget, samt økt skipstrafikk og den forurensning som følger av dette. Konsekvensutredningen bør i den sammenheng fokusere på hva slags virksomhet som det er sannsynlig vil etablere seg og hvilke typer forurensning slik virksomhet kan medføre. Utredningen bør også vurdere hvilke avbøtende tiltak som kan etableres på anlegget, herunder renseanlegg, barrierer etc.

Klima og klimatilpasning

Konsekvensutredningen må ta hensyn til de statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging samt ansvaret for klimatilpasning.

Klimaendringene påvirker samfunnet på en rekke områder. Forpliktelsen for klimatilpasning ligger hos den aktøren som har ansvaret for en oppgave eller funksjon som blir berørt av klimaendringer. Manglende klimatilpasning vil kunne være et grunnlag for innsigelse fra flere sektorer.

I rundskriv T-2/16 "Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis" står det at "*Ved vurdering av kunnskapsbehovet skal det legges vekt på berørte interessers tidshorisont.... Mangler i kunnskapsgrunnlaget for arealplaner vil kunne gi grunnlag for innsigelse. Økosystemer har betydning for samfunnets samlede evne til klimatilpasning. Det er derfor nødvendig at planlegging bygger på kunnskap om utbredelse og økologisk tilstand, samt effekten av ventede påvirkninger og hvordan økosystemene kan bidra til å dempe klimaeffekter. Feil eller manglende bruk av tilgjengelig informasjon kan medføre innsigelse...*".

Nasjonal laksefjord

I laks og innlandsfiskeoven § 7 a. står det at:

"Når det treffes vedtak eller gjennomføres tiltak som kan påvirke laksens levevilkår, skal de særskilte hensyn som følger av Stortingets vedtak om nasjonale laksevassdrag og nasjonale

laksefjorder legges til grunn. I disse områdene skal laksen sikres en særlig beskyttelse mot skadelige inngrep”.

Gjennom stortingsvedtaket om nasjonale laksefjorder og nasjonale laksevassdrag er laksen fra Neidenfjorden og Bøkfjorden gitt et særlig vern. Om dette særlige vernet heter det i St. prp. nr. 32 2006-2007 at tiltak med risiko for alvorlig forurensning ikke skal tillates. Med alvorlig forurensning menes at laksen skal gis særlig beskyttelse mot akutt forurensning og langsiktige konsekvenser av utslipp. Med bakgrunn i dette må det i konsekvensutredningen utredes hvorvidt de planlagte aktivitetene medfører en økt risiko for villaksen.

Det er videre tatt opp i planprogrammet at marine arter skal utredes. Fylkesmannen vil påpeke at anadrome bestander av fisk skal tas med, da særlig med tanke på oppvekstområde og mattilgang.

Risiko- og sårbarhetsanalyse

For ikke å bygge inn en større sårbarhet i lokalsamfunnet er det viktig med en systematisk risiko- og sårbarhetsanalyse i henhold til plan- og bygningslovens § 4-3 i alle utbyggingsplaner.

I forslag til planprogram for detaljregulering av industriområde på Jakobsnes/ Ytre Lid heter det at det skal gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyse i forbindelse med reguleringsplanarbeidet.

Fylkesmannen minner om at alle oppfølgende og avbøtende tiltak som identifiseres i forbindelse med ROS-analysen må inngå som en del av planbestemmelsene.

Ved utarbeidelse av ROS-analysen er det viktig at man tar høyde for de framtidige klimaendringene som sannsynligvis vil gi havnivåstigning, økte stormflohøyder, flere stormer, mer nedbør, økt fare for flom og skred. Aktuelle tema for risiko-analysen for reguleringsplan for industriområde på Jakobsnes/Ytre Lid er:

- Storulykke:

I planforslaget legges det opp til etablering av terminal for oljeomlastning. Det er sannsynlig at virksomheten kan falle inn under *Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (Storulykkeforskriften)*. For bedrifter som omfattes av *Storulykkeforskriften* stilles det krav om godkjenning fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. I arealplanleggingen er det viktig at det tas hensyn til det langsiktige behovet for å opprettholde egnet avstand mellom storulykkebedriften og nærliggende tiltak. Faren for industriulykke bør vurderes i ROS-analysen.

- Oljevernberedskap:

Den planlagte utbyggingen vil gi økt oljevirksomhet i området. Den planlagte oljevirksomheten leder til et nytt risikobilde, og gjør at oljevernberedskap bør tas opp som et tema i ROS-analysen.

- Tilgjengelighet for utrykningskjøretøyer:

Det er vesentlig at både veiene inne på området og veiene som fører til industriområdet er anlagt og dimensjonert på en måte som sikrer at utrykningskjøretøy kan komme frem ved behov. Dette bør tas med som et tema i ROS-analysen.

- Elektromagnetisk stråling:

Planområdet til reguleringsplanen krysses av kraftlinjer. Det må man ta hensyn til ved plassering av bebyggelse innenfor planområdet.

Statens Strålevern har anbefalt kartlegging av bygg som kan bli eksponert for magnetfelt over 0,4 μ T. De har utarbeidet veilederen "Bolig nær høyspentanlegg", med informasjon og anbefalinger til temaet. Veilederen er tilgjengelig på: www.nrpa.no/strom-og-hoyspent

- Kvikkleire:

I NGU sitt løsmassekart (www.ngu.no/kart/losmasse/) er deler av planområdet registrert som et område med tykk hav- og fjordavsetning, noe som kan være indikasjon på ustabile grunnforhold og mulighet for at det kan være kvikkleire der. Fare for utglidning er derfor et faretema som bør undersøkes nærmere i risiko- og sårbarhetsanalysen. NVE har utarbeidet en veileder for hvordan man kan vurdere fare for kvikkleireskred, «7/2014 Sikkerhet mot kvikkleireskred», som er tilgjengelig på deres hjemmeside: www.nve.no.

- Stormflo:

Siden planområdet ligger i tilknytning til strandsonen er det viktig at man vurderer risikoen knyttet til havnivåstigning og stormflo i risiko- og sårbarhetsanalysen, slik at reguleringsplanen tilfredsstiller sikkerhetskravene i Byggeteknisk forskrift § 7-2.

Til hjelp til vurderingen av fremtidige stormflohøyder i Sør-Varanger kommune finnes rapporten *Sea Level Change for Norway NCCS report no 1/2015*. Rapporten vil dere finne på Klima- og miljødepartementets nettside: www.klimatilpasning.no. Her finner dere også veilederen "Håndtering av havnivåstigning i kommunal planlegging", som er et hjelpemiddel til kommunene i deres planlegging med tanke på havnivåstigning.

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) har utarbeidet en veileder for kartlegging av risiko og sårbarhet; "Samfunnsikkerhet i arealplanlegging". Veilederen ligger på hjemmesidene til Fylkesmannen, og på DSB sine sider.

INNSPILL TIL REGULERINGSPLANARBEIDET:

Reguleringsplanveileder

Reguleringsplanveileder, veilederen om reguleringsplaner, inngår i Klima- og miljødepartementets samlede veiledning til plan- og bygningsloven (2008). Den utdyper lovkommentaren, og vil sammen med veilederen til kart- og planforskriften og den nasjonale produktspesifikasjonen for arealplan og digitalt planregister gi informasjon om hvordan reguleringsplaner kan utarbeides etter bestemmelsene i plan- og bygningsloven.

Grad av utnyttning

Grad av utnyttning må føres på planen eller fastsettes i reguleringsbestemmelsene. Andre beregningsmåter enn de som er definert i forskrift om tekniske krav til byggverk (byggeteknisk forskrift) kapittel 5 kan ikke benyttes. Disse beregningsmåtene gir gode muligheter for å gjøre valg som gir ønsket styring innenfor et planområde.

Forholdet til verdiene i strandsonen

For å fravike byggeforbudet i 100-metersbeltet må kommunen sette byggegrense mot sjø, jf. plan- og bygningslovens § 1-8 tredje ledd. Ved fastsetting av byggegrense nærmere sjø enn 100 meter må strandsonens betydning for landskap, naturmiljø og friluftsliv være vurdert og dokumentert.

Støy

Reguleringsbestemmelsene bør ha rekkefølgebestemmelser som sikrer at aktuelle støytiltak iverksettes seinest samtidig med utbyggingen.

Alle nye reguleringsplaner bør vise støysonekart som er tilgjengelige innenfor planområdet på egnet måte. Fylkesmannen anbefaler at støysoner (rød og gul sone) markeres på plankartet som "hensynssone", jf. plan- og bygningslovens § 11-8 bokstav a.

Se også vårt innspill under merknadene til planprogrammet.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 7 pålegger offentlig myndighet å synliggjøre sine vurderinger iht. lovens §§ 8-12 i sine besluttede vedtak. Konkret gjelder det også for vedtaksmyndigheten i denne saken.

Kvalitetssikring av plankartet

Fylkesmannen viser til tilbud om kvalitetssikring av arealplankart, oversendt kommunene 26. juli 2013.

Før detaljplanen vedtas, anbefaler vi at kommunen sender ett eksemplar av SOSI-fil og pdf-fil til Kartverket Vadsø. Kartverket vil da utføre en teknisk kontroll av planen og melde eventuelle rettingsbehov tilbake til kommunen. Plankart som skal kontrolleres sendes som SOSI-fil og pdf-fil til planVadso@kartverket.no.

Tiltakshaver har lagt opp til en god planprosess med muligheter for medvirkning. Fylkesmannen ser frem til å bidra i det videre planarbeidet. Vi deltar gjerne på møter dersom det er behov for dette.

Fylkesmannen ønsker lykke til med planarbeidet.

Med hilsen

Magnus Jakola-Fjeld
fung. fylkesmiljøvernssjef

Jan Erik Knutsen
fung. sesjonsleder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.

Kopi til:

NVE-Region Nord	Kongensgate 14 - 18	8514	NARVIK
Sør-Varanger kommune	Postboks 406	9915	Kirkenes
Finnmark fylkeskommune	Henry Karlsens plass 1	9815	Vadsø

KYSTVERKET
TROMS OG FINNMARK

Lorentz Kielland Arkitekter AS
Postboks 192 Vinderen
0319 OSLO

Att: Lorentz Kielland

Deres ref.:   Vår ref.:   Arkiv nr.:   Saksbehandler: Dato:

   2016/4449-2   413.2   Jan Olsen   21.09.2016

Uttalelse om oppstart og planprogram - Reguleringsplan for Jakobsnes/Ytre Lid - Sør-Varanger kommune - Finnmark fylke

Viser til udatert brev mottatt her 09.08.2016 med melding om oppstart og forslag til planprogram.

Kystverket er generelt positive til at det tilrettelegges for maritim virksomhet og sjørettede industriarealer som det opplyses er hovedhensikten med planarbeidet.

Med bakgrunn i den foreliggende informasjon har Kystverket Troms og Finnmark ingen merknader på nåværende tidspunkt.

Vi imøteser senere kontakt i forbindelse med det pågående planarbeidet.

Med hilsen

Jan Morten Hansen
regiondirektør

Jan Olsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Region Kystverket Troms og Finnmark

Sentral postadresse: Kystverket   Telefon: +47 07847   Internett: www.kystverket.no
Postboks 1502   E-post: post@kystverket.no
6025 ÅLESUND

For besøksadresse se www.kystverket.no   Bankgiro: 7694 05 06766   Org.nr.: NO 874 783 242

Brev, sakskorrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson